LIPANAN
Journal Arménien
INDEPENDANT

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ— Տարեկ. 75 Ժրաճկ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ » » 100 » »
Ամէն թղթակց. Պատ. Տնօրի. հասցէով

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—672 ՇԱԲԱԹ 17 ՓԵՏՐՎԱՐ 1932 ՀԱՏԸ 3,5 Ս.Ֆ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԼԻԲԱՆԱՆՀԱՅԸ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆՑԻՆ

Սուրիոյ երեսփոխանական ընտրութիւններէն անմիջապէս վերջ, արտասահմանի հայ մամուլը սկսաւ Սուրիահայութեամբ զբաղիլ և «ախորժակ բացող» խրատականներ կարդալ Սուրիահայութեան գլխուն։

Հոս, փակագծի մէջ աւելցնենք, որ արտասահմանի հայութիւնը, իր մամուլով միասին, շատ անգամներ Սուրիան՝ Լիբանանի և Լիբանանը՝ Սուրիոյ հետ կը շփոթեն։ Ասիկա ճիշդ չէ։

Սուրիոյ քաղաքական և տնտեսական պայմաններն ու վիճակը, Լիբանանի քաղաքական և տնտեսական պայմաններուն հետ հաշտ չեն կրնար ընթանալ։ Այս երկու ազգաբնակչական գծի վրայ իրարմէ բաժնուող ժողովուրդները, հոգւոյն և ընկերային լմբոնոզութեամբ ամբիրմէ կը զանազանուին զգալիօրէն։

Սուրիոյ ոչ քրիստոնեայ տարրը, տակաւին Թրքական հոգեբանութեամբ կը քարուանակ ապրիլ և հակապատկերն է լիբանանցի ոչ-քրիստոնեայ տարրին։ Էլիբանանցի իսլամը, իր փոքրիկի դաստիարակչական գործին մէջ, խիստ չդներ քրիստոնեայ եմահմատական վարժարաններու միջեւ ԱՊէյրութի բարձրագոյն վարժարանները լեցուն են իսլամ աշակերտներով։ Մինչդեռ Սուրիոյ մէջ գտնուող ֆրանսական և այլ քրիստոնեայ ազգին պատկանող վարժարաններէն ներս, իսլամ աշակերտ տեսնել անհնարին է։

Ուրեմն, ինչպէս կը տեսնենք, Սուրիոյ և Լիբանանի ոչ-քրիստոնեայ բնակչութիւնը ընկերային հասկացողութեամբ մշտապէս հեռու կ'ապրին իրարմէ և հեռաւոր՝ իրարու հակոտնեայ տարրեր են։

Քրիստոնեաներուն համար ես պարագան նոյնն է։ Մէկ կողմէ թղթով լեզուական գրական ճկունութեան ահաւոր տարբերութիւնները, ըսենք անմիջապէս, որ քրիստոնեա սուրիացին չախչախիչ մակոյր Թրքախօսներ ալ կազմեն, իսկ քրիստոնեա Լիբանանցին Թրքերէն լեզուի մասին գաղափար-իսկ չունի։ Հոս զանց կ'ընենք Սուրիոյ և Լիբանանի քաղաքական շահերու տեսակէտ բաղդատութեանց տարբերութիւնները գծել, որոնք, հիմնովին կը բաժնեն Սուրիան՝ Լիբանանէն և պատմական տուեալներու ալեւ՝ յեղաշրջման կ'առաջնորդեն երկու դրացի բնակչութեան կառուցածքը։

Արտասահմանի հայութիւնը ընդհանրապէս, և մամուլը մասնաւորապէս՝ զգուշանալու են Սուրիան Լիբանանի հետ շփոթելէ։

Դարձեալ, Սուրիահայութեան շահը ներկայիս, Էլիբանանահայութեան շահուն հետ հաւասար գետնի վրայ քալեցնել հնարաւոր չէ։ Հետեւաբար, արտասահմանի հայ մամուլին կողմէ զմեզ հրամցուած «անուշ խօսքերնը վսեմի չեն դառնար շատ անգամ մէկ կամ միւս կողմին։

Սուրիահայութեան վիճակով ամենաշատ հետաքրքրուող Եգիպտոսի «Արև» Թերթը, երբ կ'ըսէ թէ՝ «վաղուան մասին ոչ ոք կը մտածէ դժբաղդաբար ու մեր Դաշնակցական ազբարիկները ուրախ են ու երջանիկ որ... երկու երեսփոխան տուած են Սուրիական խորհրդարանին», կը մոռնայ աւելցնել, որ ՎԱՂՈՒԱՆ ՄԱՍԻՆ իւրաքանչիւր Դաշնակցական պատրաստութիւն չտեսնէ Լիբանանի խորհրդարանին ևս Մէկոմիկէս... երեսփոխան տալով՝ ազգի գլխուն նոր պատուհաս մը չստեղծէ։ Կը տեսնենք, որ մեր պաշտօնակիցը «Արև» Դաշնակցական մտայնութեան մասին յաւապէս գաղափար չէ կազմած։ «Վաղուան մասին ոչ ոք» չմտածեր՝ բայց Դաշնակցութիւնը կը մտածէ, թող «Արև» ապահով և անհոգ ըլլայ։

Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւնը չուշանար և այժմէն Դաշնակցութիւնը ծրագիրներ կը մշակէ, «հոեւտոր ընկեր երեսփոխաններ»ու հետ սակարկութեան մտնելով։

Ահաւասիկ թէ՝ վաղուան մասին որո՞նք եւ ինչեր կը մտածեն։

«Ախորժակ բացող» ուրիշ խրատ մ'ալ, որ մարտական կուսակցութեան հաշուոյն արժէք չներկայացներ։

«Արև» կ'ըսէ.— «Առ այժմ կը մաղթենք որ զղջալու պատճառներ չունենանք վաղը կամ միւս օր, սուրիական ընտրութեանց մասնակցած ըլլալնուս համար՝ այսքան անբաղձալի կերպով»։

Դաշնակցութիւնը ե՞րբ և ո՞ր ըրած գործին համար ԶՂՋՈՒՄ յայտնած է։ Հաւատալ կարելի՞ է, որ ԵՌԱՓՈԲՆ գանկ կրող դաշնակ չէիք՝ իր գործած մէկ սխալանքին համար թողութիւն աղերսէ հայ ժողովուրդէն, երբ արդէն այդ ժողովուրդի արիւնը ծծելու ստեղծուած միակ մարմնացումն է՝ ինքը դաշնակ չէիք-լիտրը, Դաշնակցութիւնը ամբողջ։ Բայց հարկ չկայ թուել այնպիսի իրողութիւններ, որ ընթերցողաց համար պատմութեան կարգ անցած են և հայ ժողովուրդը այլևս ի վիճակի եղած է իր հարազատ զաւակները չշփոթել ԱՆՀԱՐԱԶԱՏՆԵՐՈՒՆ հետ։

Անընինք մեր նիւթին։ Լիբանանահայուն և Լիբանանցիին, այսինքն բնիկ տարրին շահերը, ակներև ճշմարտութիւն է՝ որ զիրար կը լրացնեն, բայց այդ շահերը սոսկ տնտեսական բնոյթ պիտի կրեն և քաղաքականին հետ ոեւէ առնչութիւն չպիտի ունենան։

Եթէ երբեք Սուրիոյ կամ Լիբանանի ոստիաններէն ներս բնակող և տեղւոյն հպատակութիւնը ընդունող «հայ ժողովուրդը ուշադիր և զուսպ ըլլայ իր արտայայտութեանց ու գործունէութեան մէջ, և անցուդարձերուն հանդէպ բարեացակամ դիտոզի դիրքն ու գերը պահէ միշտ», ինչպէս կ'ըսէ Պայքար», սա չարդարացներ մեզ և փրկութիւն չապահովեր առականապէս, քանի որ հայ ժողովուրդի աշխատասիրոյի և ստեղծագործոյի բնական ձիրքն ու յատկութիւնը, միշտ նախանձողներու և մրցակցողներու շարան կգտնել տուած է իր շուրջը։

Լիբանանցիին և Լիբանանահայուն միջև քաղաքական հակամարտութիւններ չկան։ Այս մասին եղած հակառակ արտայայտութիւններն ու դրուածքները՝ թշնամական բնոյթ կը կրեն։ Միմիայն, բնիկ տարրին հետ պիտի ունենանք մրցակցութիւն տնտեսականապէս և ճարտարարուեստի մարզին մէջ, որը թէ՝ ներկայիս և թէ ապագային չկրնար Լիբանանահայն ու Լիբանանցին իրար հետ թշնամացնել, և այդ կերպ մրցակցութիւնները որքան ալ սուր հանգամանք ստանան, դարձեալ ոչ մէկ անպատեհութիւն, ու մօտիկ ժամանակը ցոյց պիտի տայ թէ հայուն չինարար ոգին մեծապէս տարար հանդիսացած է այս երկրի բարգաւաճման տեսակէտով։ Հ.

ՈՒՐ ԿԵՐԹԱՅ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ

Պ. Նախագահը կը յայտարարէր թէ այդ «խելացի միջոցներով պիտի դիւրանային քաղաքական խաղաղութիւնը և տնտեսական կայունութիւնը ամբողջ աշխարհի մէջ։ Արդեօք այդ փլանը տուա՞ւ պէտք եղած խաղաղութիւն և կայունութիւնը։

Անշուշտ ամէն մարդու ծանօթ է այսօր թէ ընդհակառակը տնտեսական «կայունութիւնը» առաւել կերպով անկայունութեան տարաւ մեզի։ Իսկ քաղաքական խաղաղութի՞ւնը, նա՞ ալ մեզի տարաւ Զին-Ճարոնական պատերազմին որը սկզբնաւորութիւն մը ըն է միայն։ Ահա ասոնք են յայտարարուած արդիւնքներուն իրական պատկերները։

Անկողմնակալութեան սահմաններուն մէջ մնալու համար ըսենք նաեւ թէ այդ նշանաւոր առաջարկը կարգ մը արդիւնքներ տուաւ, սակայն ա՛չ նախադրեալին ըսած արդիւնքները։

1. Իբր անմիջական արդիւնք նա կամաւոր կոյրերուն աչքերը բացաւ։ Այդ օրէն ի վեր կարգ մը խելացի քաղաքագէտներէն մինչև մեր Դաշնակ շէֆերը սկսան տնտեսական տագնապը մէկ աչքով տեսնել։ Անոնք վերջապէս գտան գրիզ բանուած «անծանօթ» աշխարհը ինչպէս Քրիսթափոր Գոլոմպոսը գտաւ Ամերիկան։

2. Ամերիկեան դրամատէրները յաջողեցան կորուստի փրկել մէկ մասը իրենց դրամագլուխներուն ու բերը գերման աշխատաւորը շահագործելու էր յատկացուած։

3 Գերմանական մառքը և անկէ յետոյ անգլիական ոսկին քանի մը ատիճան ևս կորսնցուցին իրենց արժէքէն։

4. Գերմանիոյ մէջ անգործութիւնը փոխանակ դադրելու առաւել կերպով զարգացաւ և Գուրիւնինկ հը։ բապարակաւ յայտարարեց իր վախը թէ այդ գնացքով ձմեռուան մէջ անգործներուն թիւը պիտի հասնի մինչեւ 7 միլիոնի։

5. Գուրիւնինկի կառավարութիւնը յաջողեցաւ մը քանի ամիս ևս իր գոյութիւնը շարունակել։

Ինչպէս որ կը տեսնենք այս սաստցուած արդիւնքները շատ հեռու են Պ. Նախագահի «ցանկութիւններէն»։

Իսկ իբր հեռաւոր արդիւնք։

Գերմանիան ոչ միայն պիտի չըկրնայ 1932ի Յուլիսէն սկսեալ իր պարտքերուն վճարել այլ ընդհակառակը նա հրապարակաւ կը յայտարարէ թէ բնաւ երբէք պիտի չըկրնայ վճարել։ Ահա թէ ինչու այս միջոցիս կրկին անգամ միջազգային ժողովներու շարան կը սկսի ծայր տալ իմասնաւորի Լոզանի ժողովը տեղի պիտի ունենայ։

Այժմ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութեան ազպարէզը չշափելի առաջ տեսնենք թէ ի՞նչ են ներկայ կառավարութեան ձեռք առած միջոցները այս վտանգաւոր դրութենէն ելլելու համար։

ԳՈՒՐԻՆԻՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՔ ԱՌԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԵՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Մենք տեսանք քիչ վերը, նախադահ Հինտէնպուրկի ազերբաջրին մէջ իսկ թէ Գերմանիոյ վերականգնումը արտաքին օգնութեան կը կարօտի։ Անշուշտ սա չի նշանակեր թէ Գերմանիան իր կարելին պիտի չընէ այս դրութենէն ելլելու համար։

Անցեալ Յուլիս ամսուան մէջ գերմանական տնտեսագէտներուն մէջ 2 գլխաւոր հոսանքներ ծագեցան, մէն այն թէ գերմանիան պէտք է անպատճառ արտաքին կապիտալի օգնութեամբ վերականգնի, իսկ միւսը այն թէ գերմանիան պէտք է իր անհատական միջոցներով դէմ դնէ բոլոր արգելքներուն ալ։ Պարզ է թէ այս երկու տեսակէտներն ալ իրենց բացարձակ դրութեան մէջ սխալ են։

Առաջին տեսակէտը Գերմանիան կ'առաջնորդէր առանց այլևայլի դէպի սարկութեան ճանապարհը օրովհետեւ 1924էն ի վեր այդ քաղաքականութիւնը արդէն մեծ մասամբ կիրարկուած էր և այս գերմանիոյ վիճակը աւելի բարւոք չէ քան տնոր 1924ի վիճակը։

Այլ ընդհակառակը այս որ գերմանիան կարող չէ իր նախկին փոխառնութեանց պահանջներուն գոհացում տալ և քիչ է մնացած որ գաղթավայրի վերածուի։

Երկրորդ տեսակէտն ալ պիտի խնդրոյն լուծում չտայ որովհետեւ այս տեսակէտն ալ ցարգ իր անկարողութեան ապացոյցները տուաւ։ Ահա թէ ինչու։

Այս Բ. տեսակէտի տնտեսական քաղաքականութեան ձեռք առած կամ առնելիք միջոցները կարելի է 2ի վերածել։ 1. Բացարձակ կերպով արգիլել ներածումը այն բոլոր ապրանքներուն որոնք անպայման պէտք մը չեն ապրելու համար, և մաքսային պատնէշներով պաշտպանել ներքին արտադրութիւնը արտաքին մրցակցութեան դէմ։ 2. Ամէն միջոցներով զարկ տալ արտածման։

Այս պայմանները լրացնելու համար կարգ մը առաջարկներ եղան որոնց մէջէն մենք կ'ընտրենք ամենահետեւողականաւորին կարծիքը։

Պ. Օսքար Վասսերման, Տ. Տ. Պանքի տնօրէնը։ այդ հաստատութեան Յուլիս ամսաթուի հանդէսին մէջ հետաքրքիր միջոցները կը հրամցնէ Գուրիւնինկի կառավարութեան որ կարելի է 4 գլխաւոր կէտերու վերածել։

1. Օրավարձերու ոսկին ջնջումը (որպէսզի կարելի ըլլայ դիւրութեամբ և յաջողական կերպով պակսեցնել բանուորներուն օրականները)։ 2. «Գիներու-Քարթէլ»ներու ջնջում որպէսզի կարելի ըլլայ գիները պակսեցնել։

3. Հասարակական ծախքերու պակսեցնում մինչեւ այն ատիճան որ մեր արտադրութեան ծախքերը պակաս ըլլան օտար երկիրներու արտադրութեան ծախքերէն։

4. Կարենալ այս միջոցներով արտածման զարկ տալ Տըմբրինկի բիրտ ձեւով ի հիճուկս բոլոր միւս երկիրներուն,

Պ. Վասսերմանի առաջին միջոցը երբէք չը կրնար յաջղիլ որովհետեւ մի միայն 1930ին Գերմանիա ներմուծուած է 12 ու կէս միլիառ ֆրանքնոց կարագ, հաւկիթ սուրճ, պատուղներ, ցորեն, գարի, մրգ, բանջարեղէն և այլն։ Այդպիսի արգիլումը քաղցէ զատ ուրիշ արդիւնքն չի կրնար տալ։

Իսկ կարելի՞ է «Գիներու-Քարթէլներուն վերջ տալ։ Մենք չենք կարծեր որովհետեւ Գերմանիոյ ներկայ տնտեսական ամբողջ դրութիւնը գրեթէ քարթէլներուն վրայ կը հենու։ Ջնջել քարթէլները կը նշանակէ կազմալուծել գերման տնտեսականութիւնը։

Ի՞նչ կ'արժեն Պ. Վասսերմանի երրորդ և չորրորդ առաջարկները։

Վերջին հաշուով արտածութեան գրաչակին նեղքեւ գերման կապիտալիզմը պիտի հեռապնդէ բանուորներու օրավարձերու նուազումը։

Շնարհիւ Պ. Գուրիւնինկի ձեռք առած չափազանց կարուկ և երբեմն վայրագ միջոցներուն, և միեւնոյն ժամանակ շնարհիւ գերմանիոյ Սոցիալիստներու «ամենափոքր ցաւն ընտրելու քաղաքականութեան մէջ օրավարձերը սկսած են արդէն պակսիլ մօտ 30 տոկոսի հարիւր և սակայն պէտք է ըսել նաև թէ գերման բանուորը շատ դիւրութեամբ չի համակերպիր այդպիսի զոհողութեանց։

Անշուշտ գերման պուրժուազիան իր խաղացած խաղը, որ կը կայանայ տաղնապին բոլոր հետեւանքները բանուորներուն ուսերուն վրայ բարդել, «Ազգային Վերելքի» ուռեցիկ նախադասութեանց ետեւ կը վազէ։ Նա կը խոստանայ արտաքին գործ տալով վերջ տալ անգործութեան։ Բան մը որ անկարելի է, տա՞ թէ ինչու։

Նախ գերմանիոյ արտածումը 3 տարիներէ ի վեր կը նուազի և ցարգ գերման պուրժուազիային բոլոր թափած ջանքերն ալ չի կարողացան անոր արգելք հանդիսանալ։ 1929ին նա կ'արտածէր 13, 482 միլիառ մառքի ապրանք, 1930ին 12, 036 միլիառ իսկ 1931ին 8,525 միլիառ միայն։

Իսկ ասկէ զատ Գերմանիան իր արտադրութեան միմիայն 10 տոկոսը կ'արտածէ։ Ըստ գերմանական «Ինտիտիտ Տը Քոնժոնքիւռ»ի հաշուոյ 100 միլիոն մառքի արտածման յաւելումը 2000 բանուորի գործ հայթայթելու կարելիութիւն կուտայ, իսկ միջոցիս (թէև այս ամսուան պաշտօնական թիւը չուսնինք) կարելի է նկատել 6 միլիոն անգործներու բանակին թիւը, հետեւաբար գերմանիան պէտք է իր արտածումը եռապատկէ որպէսզի կարենայ անգործներուն աշխատանք հայթայթէ։

Սակայն ինչո՞ւ Գերմանիան չէ կարող փոխառակ քաղաքականէ գոնէ կասեցնելու իր արտածման նուազումը։

Գարգապէս այն պատճառով որ իրմէ գնող երկիրներն ալ իր վիճակին մէջ են։

Օրինակի համար Տանիմարքան Գերմանիոյ կը ծախէ տարեկան 296 միլիոն մառք ի ապրանք իսկ անկէ կը գնէ 477 միլիոն մառքի ապրանք։ Հոլանտան կը ծախէ 560 միլիոնոց իսկ գնէ 1,205 միլիոնոց ապրանք։ Ֆրանսա կը ծախէ 518 միլիոնոց, իսկ կը գնէ 1348 միլիոնոց ապրանք։ Ուրեմն այս երեք երկիրները միայն գերմանիոյ կը ծախսեն 1374 միլիոնոց ապրանք իսկ անկէ կը գընեն 2820 միլիոնոց ապրանք։ Եթէ Գերմանիան իր գոնները գուցէ գոցէ այդ 3 երկիրներուն 1374 միլիոնոց ապրանքին, այդ երկիրներն ալ իրենց կարգին պիտի արգիլեն գերմանական 2820 միլիոնոց ապրանքներուն մուտքը։ Այս միջոցիս ամենաազատական կոչուած երկիրները իսկ արեւի լոյսով իրենց Տըմբրինկները կը պարաւորեն կարենալ արտածելու համար։ Իսկ մաքսային պատնէշները չինական պարիսպներու պէս կը բարձրանան ամէն կողմ։ Անգլիան իսկ սկսած է մաքսային պարիսպներով պատսպարուիլ որովհետեւ այս որ ամբողջ աշխարհն է որ միեւնոյն ցաւէն կը տառապի և ոչ թէ միայն Գերմանիան։

Ահա ասոնք են իրենց գլխաւոր գիծերուն մէջ գերմանիոյ տնտեսական կացութիւնը և այդ կացութենէն ելլելու համար ձեռք առնուած միջոցները։

Այժմ անցնինք ուրեմն գերման-

ՉԻՐԱՐ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՉՐՊԱՐՏԵՆ

ՎՐԱՑԻ ՍԷՆՇԷՎԻԿՆԵՐԸ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՆԵՐԳԱՂԹԸ

Հեռեւեալ նամակը, Հայաստանի նախկին կառավարութեան անունով գործել յամառող «Հ. Հ. Պատուիրակութիւն»ը տուած է Ազգերու Ընկերութեան Քարտուղարութեան:

Պարոն Նախարար,

Վրաստանի ազգային կառավարութեան ժընէվի պատուիրակ Պ. Շավիշվիլի կողմէ Ազգ. Դաշնակցութեան ընդհ. քարտուղարին տրուած 1931 Սեպտ. 25 թուակիր պաշտօնական հաղորդագրութիւնը, որ հրատարակուած է «Պրոմէթէ» հանդէսին 931 Հոկտեմբերի թիւին մէջ, Պ. Կվազայի մեկնաբանութիւններով ու խորհրդածութիւններով, խոր տպաւորիչ պատճառեց և միանգամայն շատ հասկնալի զայրոյթի դգացում մը առաջ բերաւ հայկական բոլոր շրջանակներուն մէջ, անխնայ։

Իր այս նամակով, գրուած յանուն Վրաստանի կառավարութեան, Պ. Շավիշվիլի, բողոքելով հանդէպ սովիէթական զրաւման իշխանութեանց կողմէ Պորչալու և Քարահիսա գաւառներուն մէջ գործուած անգթութեանց դէմ, կը հաստատէ թէ բացի պաժիչ բանակէ մը, դինուորական իշխանութիւնը նոյն վայրերը զրկած է «էկէփէուի զօրքերը և համայնավար գումարտակներ, իրենց անգթութեամբը ծանօթ հայկ. տարրերու գերակշռութեամբ»։

Այս վերջին նախադասութիւնը գրուած է հոս վարկաբեկելու համար հայերը ընդհանրապէս Ազգ. Դաշնակցութեան և համաշխարհային հանրային կարծիքին առջև։ Վրաստանի կառավարութիւնը, որուն անունով կը գործէ Պ. Շավիշվիլի, չանգիտանար թէ սովիէթական քաղաքականութիւնը—ինչպէս բոլոր միկտատորներու քաղաքականութիւնը—կ'օգտագործէ ազգային հակամարտութիւնները՝ խեղդելու համար ըմբոստական շարժումները ազգի մը կամ ցեղային փոքրամասնութեան մը, ուրիշ ազգի մը կամ ուրիշ փոքրամասնութեան մը հակառակորդ ուժերուն կողմէ։ Այսպէս է որ նոյն նէփէուի զօրքերը, որոնք Հայաստանի մէջ կարգ մը շրջանակներ զրկուած են (Զանգեզուր, Դարալագեազ և այլն) հոն խեղդելու համար հայ գիւղացիներու ըմբոստացման շարժումները, նուազ թիւով վրացիներ և ատրպէյճանցիներ չէ որ կը պարունակէին իրենց շարքերուն մէջ։ Այսպէս է դարձեալ սովիէթական գրաւման իշխանութիւնը վրացիներ և հայեր գործածած էին ճմլելու համար Ատրպէյճանի ժողովրդական շարժումները։

Պոլշեւիկներու այս ազիտ-ի քաղաքականութիւնը, որ շատոնց ծանօթ է բոլոր անոնց, որ կը տառապին և մօտէն կը հետեւին սովիէթական իշխանութեան գործունէութեան, այդքան լաւապէս ծանօթ չէ սակայն, արտաքին աշխարհին կողմէ, և երբ Վրաստանի կառավարութիւնը Ազգ. Դաշնակցութեան ուղղուած յիշատակագրի մը մէջ պարտաւոր կը զգայ ինքզինք յիշել մասնաւորապէս թէ հա՛յ տարրը կը տիրապետէ էկէփէուի զօրքերուն համայնավար այն խմբաւորումներուն մէջ, որոնք Պորչալու կը զբաղուին թաթար գիւղացիները ճնշելու համար, ասիկա ըսել չէ՞ թէ կ'ուզուի ապացուցանել որ հայերը մասնաւոր նպաստաւորիկներ մը ունին արտաքին քաղաքականութեան որը, անգամ մըն ալ կրկնենք, ներքուստ կապուած է իր ներքին ընտրական կացութեան և անոր պահանջներուն։ Գերմանիայ արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր գիծերը հարկիրճ կերպով տալէ վերջ՝ ամրացնելու համար, պիտի վերջացնենք հարեւանցի ակնարկ մը նետելով գերման քաղաքական կուսակցութեանց և անոնց ծաւալման վրայ։

ԴԱՒԻԹ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Բաւական

նին սովիէթական իշխանութեան հանդէպ և կատաղի թշնամութիւն մը՝ Պորչալուի ազգաբնակչութեան դէմ, հաստատումներ, որոնք բոլորովին անհիմն են։

Վրաստանի կառավարութիւնը չկրնար անգիտանալ թէ հայերն ալ զոհերն են պոլշէվիկներուն, ճիշդ ինչպէս վրացիները, ազրպէյճանցիներ և ուրիշ ժողովուրդներ և թէ հայ չեկիստը ճիշդ նոյն դերը կը կատարէ սովիէթական իշխանութեան ձեռքը, ինչ որ կը կատարեն վրացի, ռուս կամ այլ չեկիստներ։

Պ. Շավիշվիլի պարտք սեպած է նմանապէս Ազգ. Դաշնակցութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել պաժիչ գունդերու մէջ հայ տարրերու հանրածանօթ անգթութեան վրայ, «որոնց կամայականութիւնը և բռնութիւնը» չափը անցուցած են, բարբերու հանդէպ անարգանքներով, չարչարանքներով, գնդակահարումներով ևն, այս բոլորը ան տաժանելի տպաւորութիւնը թողելով թէ «իրենց անգթութեամբը հանրածանօթ հայ տարրերու գերակշռութիւնն է» որ պատճառ կ'ըլլայ այն բովանդակ դժբաղդութեան, որ կը պատուհասէ Պորչալուի և Գարահիսարի խաղաղ ազգաբնակչութիւնը։ Մենք չէ որ պաշտպանութիւնը պիտի սառանձնէինք ընդհանրապէս չեկիստներու և մասնաւորապէս հայ չեկիստներու, բայց չենք կրնար մեր ցաւը և զայրոյթը չյայտնել այնքան վարկաբեկիչ տեղեկութիւններուն առջև, որոնք հայ չեկիստներու գլխուն վրայէն կրնան վնասել հայի համբաւին հայ ժողովուրդին, ընդհանրապէս, որ չկրնար սեւ կերպով պատասխանատու նը կատուիլ սովիէթականիշխանութեան արարքներուն համար։ Վրաստանի կառավարութիւնը ի վիճակի է գիտնալու թէ բոլոր չեկիստները, վրացի, հայ, ազրպէյճանցի կամ այլ ազգի իրար կ'արժեն և ոչ մէկ բանի մէջ իրարմէ վար կը մնան իրենց անգթութեամբը, վեր առնել մասնաւորապէս հայ տարրերուանգթութիւնը՝ միայն մէկ նպատակի կրնայ ձգտիլ,— վարկաբեկել հայերը, ընդհանրապէս։ Եւ այս ձգտումին գէմ է որ մենք կը բողոքենք։

Հայ ժողովուրդը ոչ մէկ կերպով պատասխանատու է ըսինք սովիէթական իշխանութեան արարքներուն համար, ինչպէս վրացի ժողովուրդը չկրնար պատասխանատու նկատուիլ Սթալինի, Օրժոնիկիձէի և այնքան ուրիշ վրացի համայնավարներու արարքներուն և օրոշումներու համար, որոնցմէ հաւասարապէս կը տառապին հայերն ալ, ազրպէյճանցիներն ալ, վրացիներն ալ և ուրիշներ։

1920 ին, վրացի Օրժոնիկիձէն էր որ Հայաստան արշաւեց կարմիր բանակին գլուխը կը գտնուէր։ Ասիկա բաւարար պատճառ մըն էր որ հայերը վրացի ժողովուրդը պատասխանատու բռնէին իրենց ազատութեանց խորտակման։ Զարական վարչակարգի ամենէն մթին օրերուն հայկական գաւառներու կառավարական պաշտօններու մեծ մասը վրացիներուն ձեռքն էր և ուստ կառավարութիւնը հայերու հանդէպ իր ամենամութ դիտաւորութիւնները գործադրել կուտար վարձկան վրացիներու՝ ինչպէս Պաքուի ոստիկանապետ Նակաշիձէի, Էջմիածնի Ս. Սինոդի գործակատար Կանչելիի, Լոլաձէի, և այլոց ձեռքով։ Հայերը մոռացան՞ որ թէ վրացի ժողովուրդը պատասխանատու բռնել ասոնց կողմէ գործուած արարքներուն համար։

Պ. Շավիշվիլիի նամակը կը պարունակէ նաև հետաքրքիր հաստատումներ։ Ամբողջ ազգաբնակչութիւնը դէպի Ռուսիա կը տարագրուի և անոր տեղ կը բերուին հայեր, և ասիկա «բոլշեւիկ ազգաբնակչութեան» ոչնչացման ամենէն մեծ միջոցն է։ Ինչպէս Պորչալուի մէջ տեղի կ'ունենայ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ կրկնութիւնը Ռուսիոյ ամբողջ մասերը կատարուածին, և ոչ միայն սխալ, այլ և խիստ վտանգաւոր պիտի ըլլար ասիկա ազգութեան խնդիր դարձնել, շեղաթարգելել կիրքերը և կերպով մը ճամբայ բանալ մոլեռանդներուն, պատճառաբանելով թէ «վրացի անկոնոն պինաւորներ, անասունները փախչելով» ոչ միայն «կը յարձակին կարմիր բանակին վրայ», որ մեծ մասով իրենց անգթութեամբ հանրածանօթ հայ տարրերէն կազմուած են» այլ «անոնք կը սպաննեն հաւասարապէս դէպի Ռուսիա տարագրուած ազգաբնակչութեան հոգերուն վրայ նոր բերուած հայերը կը հրկիզեն անոնց կալուածները»։

(Շարունակելի)

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆՏԵՂԻ ԳՈՐԾԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Մեր Կիրակի օրուան թիւով հրատարակեցինք ուշագրաւ թղթակցութիւն մը՝ Սիւրիայէն։ Գրողը ամէն կերպով վստահելի և իր խօսքերուն չափն ու կշիռը գիտցող անձնաւորութիւն մըն է։ Ցայտնապէս չուզեր շատ ինչ բաց ու պարզ ըսել, բայց արդէն ըսածներէն բաւական բան կարելի է հասկնալ։ Իր մեզի գրած մասնաւոր նամակին մէջ կան տեղեկութիւններ ու բացատրութիւններ, որոնց հրատարակութիւնը ներելի չէ՝ կարեւոր ու բանաւոր նկատումներով։

Սիւրիոյ դրեսփոխանական ընտրութիւններուն և այդ առթիւ տեղի ունեցող ցոյցերուն և արիւնալի խռովութիւններուն մասին հեռագիրներ օրին լուրը ու մանրամասնութիւններ հաղորդած էին։ Սիւրիա ինքն իր մէջ բաժնուած է քանի մը հատանքներու, որոնցմէ իւրաքանչիւրը 'տարբեր բաներ կը պահանջէ, իսկ այդ պահանջները դժբաղդաբար կարելի չ'ըլլար համաձայնեցնել Հոգատար իշխանութեան տեսակէտներուն հետ։ Հոգատար իշխանութիւնը կը յուսար որ երկիրը ըլլայ ձեւով ինքնավար ու սահմանադրական, Սիւրիոյ ազգայնականները կը պնդեն որ այդ ձեւը պէտք է ըլլայ իրականութիւն, և ճիշդ այնպէս, ինչպէս իրենք կը փափաքին։ Խնդիրը կապ ու գործ չունի հայ տգզային կեանքի ու գործերու հետ, բայց փափուկ դիրքի ու կացութեան մէջ կը դնէ Սուրիոյ Հայ Գաղութը ու կը պարտադրէ անոր այնպիսի ընթացք և ուղղութիւն մը բռնել, որ անտեսոյ չ'ըլլար Հոգատար իշխանութեան ու դժգոհութիւն չպատճառէ բնիկ տարրի։ Ասիկա դիւրին չէ, բայց անկարելի ալ չէ, եթէ ներքէն թէ գուրսէն,

գիւղեր ամբողջապէս պարպուած են գիւղացիներէն։ Կը կարծուի թէ դրանման իշխանութիւնը մտադիր է Պորչալու և Գարահիսար գաւառներու այժմու ազգաբնակչութիւնը քշել, անոր տեղը հայեր բնակեցնելու համար»։

Թող թոյլ տրուի մեզ խորապէս տարակուսիլ այս պնդումներուն հիմնաւոր հանգամանքին մասին, և մոր կասկածները կուգան թէ՝ պոլշեւիկներու կողմէ այս մասին հետապնդուած ընդհանուր քաղաքականութեան ճանաչումէն և թէ մեր սեփական աղբիւրներէն քաղուած տեղեկութիւններէն։ Պորչալուի դէպքերը դրուագ մը միայն կը կազմեն «կուլակներու դէմ հետապնդուած ընդհանուր ծրագրէն, որ կը կիրարկուի ամբողջ Իւսիսոյ մէջ, թէ՝ Վրաստանի, Հայաստանի, Ազրպէյճանի և այլ վայրերու մէջ։

Հայաստանի գրեթէ բոլոր շրջանակներուն մէջ մոտ թիւով գիւղացիներ «կուլակ» նկատուելով, բանտարկուած են, գնդակահարուած եւ իրենց ընտանիքներովը աքսորուած դէպի Սիպերիա, ամենադժուն անդթութիւնը։ Կալխոզներ հաստատուած են գիւղերուն մէջ և հազուադէպ չէ տեսնել ուրիշ ուղղութեանց պատկանող ուրիշ դիւղացիներու հաստատուիլը հայ գիւղացիներէն խլուած հողերուն վրայ։ Ինչ որ ուրեմն Պորչալուի մէջ տեղի կ'ունենայ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ կրկնութիւնը Ռուսիոյ ամբողջ մասերը կատարուածին, և ոչ միայն սխալ, այլ և խիստ վտանգաւոր պիտի ըլլար ասիկա ազգութեան խնդիր դարձնել, շեղաթարգելել կիրքերը և կերպով մը ճամբայ բանալ մոլեռանդներուն, պատճառաբանելով թէ «վրացի անկոնոն պինաւորներ, անասունները փախչելով» ոչ միայն «կը յարձակին կարմիր բանակին վրայ», որ մեծ մասով իրենց անգթութեամբ հանրածանօթ հայ տարրերէն կազմուած են» այլ «անոնք կը սպաննեն հաւասարապէս դէպի Ռուսիա տարագրուած ազգաբնակչութեան հոգերուն վրայ նոր բերուած հայերը կը հրկիզեն անոնց կալուածները»։

(Շարունակելի)

Հայ ժողովուրդը ուշադիր և զուսպ ըլլայ իր արտայայտութեանց ու գործութեան մէջ, և Սիւրիոյ անցուդարձերուն հանդէպ բարեացակամ գիտցողի դիրքն ու դերը պահէ միշտ։

Ասոր համար պէտք եղած իրատեսութիւնն ու ողջմտութիւնը չի պակսիր Սիւրիոյ Հայ գաղութին ու անոր վարիչներուն, եթէ մեր մէջ իր արկածախնդրութեամբ ծանօթ հասանքը «արարք քաղաքականութիւն» վարելու յաւակնութեամբ գործի չխառնուի ու հոն հանգիստ թողու զանոնք։ Ցաւալի է սակայն որ ինչպէս ուրիշ անգամներ, Սիւրիական ընտրութիւնց առթիւ ալ այդ հասանքին մարգիկը իրենց շընորհքը ցոյց տուած են։ Իրենք բան մը չեն շահած, ինչ որ առանց ասոր հեռատեսութեան կանխաւ կարելի էր գիտնալ, բայց դժգոհութեան պատճառ տուած են Արաբ Ազգայնականներու, և ասիկա աւելորդ է ըսել թէ ծանրակշիռ նշանակութիւն ունի Սիւրիոյ Հայ գաղութին համար։

Հոգատար իշխանութեան կողմէ գծուած հրահանգներու մէջ, Հայոց համար սահմանուած 3 տեղը, 2ը՝ Հալէպէն և 1 Մաւէտիոյ շրջանակէն։ Պարզ է թէ ասիկա գործնական և ոչ մէկ արժէք կը ներկայացնէ։ 71 երեսփոխաններու մէջ, 3 երեսփոխան զանցառելի օյժ միայն կը կազմեն և ոչինչ կրնան ընել։ Կարելի է ըսել մինչեւ անգամ թէ Հայոց վերարտադրեալ խնդիր մը, եթէ երբեք պատահի, բարեկամ Արաբ երեսփոխաններ աւելի օգտակար կրնան ըլլալ, քան Հայերը։ Սուրիոյ ազգային իշխանաւորիւնները կրնային Հայոց արդարութիւն ընելու նպատակաւ սահմանուած 3 տեղերու համար։ Հոգատար իշխանութեան և Արաբ Ազգայնականներու միջնդամային ընդունելի յարմար թեկնածուներ ներկայացնել, և ընտրութեանց առթիւ զգոյշ և հեռու մնալ սեւ կողմ բռնելէ։ Նախորդ ընտրութեան մէջ դրեթէ այսպէս եղաւ, և ընտրուած հայ երեսփոխանը ամէն տեսակէտով արժանաւոր ու ազգին պատուաբեր անձնաւորութիւն մըն էր։ Իսկ, ե՞րբ և ո՞ւր տեսնուած է որ հասարակաց պաշտօնի ու տեղերու խնդիրը ըլլայ և մոր «անշահասիրներ, «անձնուէր» մարդկանները ոտքով գլխով մէջտեղ նետուին և զանոնք ամէն գնով ձեռք տանել չաշխատին։ Այս անգամ ալ անոնք առանց մէկուն բան մը հարցընելու, ինքնագլուխ Սիւրիոյ Հայութեան անունով սակարկութեան մտած եւ 3 տեղերու փոխարէն, յանձնառած են են կողմ բռնել Արաբ Ազգայնականներու դէմ, և ընտրութեանց առթիւ ի լիաս անոնց զեղծումներ գործած ան, զայրոյթ ու դժգոհութիւն գրգռելով ընդդէմ ամբողջ Հայութեան։

Անշուշտ, եթէ խնդիրը միայն երկու հայ թեկնածուներու ընտրութեան շուրջ դառնար, Արաբ Ազգայնականներ չարեւորութիւն չէին տար։ Պէտք է գիտնալ սակայն թէ Սիւրիոյ մէջ ընտրութիւնները ուզղակի չեն կատարուիր։ Ժողովուրդը Երկրորդ Կարգի Ընտրողներ կ'ընտրէ և ապա անոնք կ'ընտրեն երեսփոխանները։ Մեր անուշէնները աշխատած են, որպէսզի Ազգայնականներու հակառակ Երկրորդ Կարգի ընտրողներու տարուին Հայոց քուէները։ Այսչափով ալ չեն գոհացած, մէկ մարդու տասնեակ անգամներ քուէարկել տուած եւ ամէն ընտրութեան մէջ իրենց համար ասովորական զեղծումները գործած են արձակ ու համարձակ, ինչ որ Արաբներ տեսած ու հասկցած են և հարկ չկայ բացատրելու թէ ինչո՞ւ գրգռուած են։

Սիւրիոյ ընտրութիւնները, ինչպէս յայտնի է, առկախ մնացին, եւ յայտնի չէ թէ օրևիցէ տեղի պիտի ունենան։

Սակայն, դաշնակցականներու խորհուրդ, կարճատեւ արկածախնդրութեան պատճառաւ, Հայ տարրին դէմ թիւիներու կրած յարձակումներուն ու գրգռութիւնը կը մնայ, և հետեւանքը երբեք նպաստաւոր ու օգտակար բան մը չի կրնար ըլլալ։

Այս տեսակ խնդիրներու մէջ յանցաւորը միայն դաշնակցականները չեն, այլ մանաւանդ անոնք, որ իրապէս գաղութին անունով խօսելու իրաւունք ունին ու զանոնք առնելու դիրքին մէջ կը գտնուին, քայլ լուռ ու անդրդի գիւղի դիրքը կը բռնեն և համերաշխութեան բարուրանքով ու նման նկատումներով միշտ տեղի կուտան որ այսպիսի ծանր անպատեհութիւններ ծագին։

«Գայլաբ»

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՄԱՐՕՆԻՔ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Կեդրոն. էմբի եւ Սահակեան վրժ.ի մեծարանքը

— oo —

Մարօնիք Ս. Պատրիարքին քաղաքիս պաշտօնական մուտքի առթիւ ի յայտ եկած հանդիսաւորութեանց կարգին՝ հայկական քէմբի հասարակութիւնը, գլխաւորութեամբ թաղ. խորհուրդի և Սահակեան նախակրթարանի և Զօր. Անդրանիկեան Մանկապարտէզի երկսեռ աշակերտութիւնը, պատ. տնօրէնութիւնը և ուսուցչական կազմը արժանաւոր ընդունելութիւն մը ըրին։

Ժամանակէն առաջ Կուրբ պաղատայի երկու եղերքը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ, իսկ աշակերտութիւնը գրաւած էր իր տեղը։

Երբ տեսնուեցաւ թափորը ու մօտեցաւ բարձ.կարգերը սկսան հնչեցնել լիբանանեան քայլերգը։ Ս. պատրիարքի օթոն հասնելուն պէս, կրասեր աշակերտուհի մը ծաղկափունջ ի ձեռին ֆրանս.ի ուսուցիչ Պ. Վ. Երէցեանի ընկերակցութեամբ յառաջացաւ ու Ս. պատրիարքի առջը առնելէ ու կարճ ուղերձ մը ըսելէ յետոյ Սահակեան վարժարանի կողմէ մատոյց ծաղկեփունջը, փոքրիկը իր գիրկը առնելով սրբազան յետոյ ստացի ելած բազմախուռն բազմութեան առաւ իր օրհնութիւնները։

Խլացուցիչ ծափահարութեանց մէջ շարժեցաւ թափորը, երբ Լիբանանեան մարշին վերջին շեշտերը կը հնչէին դայ նոր սերունդի բերաններէն։ Բոլոր արարները կը հիանային, իրենց չսպասուած մէկ բանը տեսնելով և մասնաւորաբար այնքան հարազատ երգուող Լիբանանեան մարշին համար։

ԼՐԱՏՈՒ

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ Բ. ԿԱՐԱՒԱՆԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 15 ԻՆ

«Մեր Ուղղնի Աթէնքի Քղթակիցը կը գրէ.—

Երեւանէն տեղս ժամանեց ներգաղթի երրորդ պատուիրակ քահ. Պ. Ասլանեան, որ ընկ. Շահվերտեանի հետ ամսոյս 30ին պիտի մեկնի Սելանիկ նոր Ցաւնաստանի ներգաղթի կազմակերպութեան գործերով։

Ս. Հայաստանի Ժողկոմխորհէն ընկ. Շահվերտեան այսօր հեռագիր մը ստացաւ, որով կը հրահանգուի Բ. կարաւանը ճամբայ հանել Փետր. 15ին, իսկ Դ.ը Մարտին։ Բ.ն ալ Աթէնքի շրջանէն պիտի կազմուի, իսկ երրորդը Սելանիկէն։

Արձանագրութիւնները փակուած ըլլալուն, ընկ. Շահվերտեանի հրահանգով նոր դիմողները Հոկտեմբերու մասնաճիւղերու մօտ կ'արձանագրուին։

Ներգաղթել ուզողներուն թիւը այնքան մեծ է որ 500 ընտանիքներ վերջերս արձանագրուեցան, իսկ դիմումները կը շարունակուին։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ Բ. ԿԱՐԱՒԱՆԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 15 ԻՆ

«Մեր Ուղղնի Աթէնքի Քղթակիցը կը գրէ.—

Երեւանէն տեղս ժամանեց ներգաղթի երրորդ պատուիրակ քահ. Պ. Ասլանեան, որ ընկ. Շահվերտեանի հետ ամսոյս 30ին պիտի մեկնի Սելանիկ նոր Ցաւնաստանի ներգաղթի կազմակերպութեան գործերով։

Ս. Հայաստանի Ժողկոմխորհէն ընկ. Շահվերտեան այսօր հեռագիր մը ստացաւ, որով կը հրահանգուի Բ. կարաւանը ճամբայ հանել Փետր. 15ին, իսկ Դ.ը Մարտին։ Բ.ն ալ Աթէնքի շրջանէն պիտի կազմուի, իսկ երրորդը Սելանիկէն։

Արձանագրութիւնները փակուած ըլլալուն, ընկ. Շահվերտեանի հրահանգով նոր դիմողները Հոկտեմբերու մասնաճիւղերու մօտ կ'արձանագրուին։

Ներգաղթել ուզողներուն թիւը այնքան մեծ է որ 500 ընտանիքներ վերջերս արձանագրուեցան, իսկ դիմումները կը շարունակուին։

ՀԱՄԵՐԳ

Անցեալ շաբաթ երեկոյ Ամերիկ. համալսարանի մէջ, Ուս. Միութեան կողմէ սարքուած էր համերգ մը, երգահան Պ. Հ. Պէրպէրեանի ղեկավարութեամբ։

Սրահը ամբողջ լեցուած էր Պէյրութի ընտրեալ դասակարգով։ Համերգը սկսաւ ժամը 9ին և վերջացաւ ժամը 11,30ին։

Առաջին անգամն էր, որ Պէյրութի հայութիւնը վայելեց իրական արուեստագէտի մը տաղանդը և լսեց հայ երգը ճկունօրէն եղանակաւորուած իր քաղցրութեանը մէջ։

Մենք ի սրտէ կը շնորհաւորենք Պ. Հ. Պէրպէրեանը և կը մաղթենք որ յաճախ այս կարգի համերգներ սարքէ սէր ժողովուրդը իր քաղցրիկ երգերով հայկական բնաշխարհը ապրեցնէ։

ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Կիրակի օր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Հնչակեան Տուն»ի մէջ տեղի ունեցաւ ցերեկոյթ մը, ի ներկայութեան կոկիկ երկսեռ բազմութեան։

Բանախօսեց քաղաքիս ծանօթ բժիշկներէն Տ. Գ. Սաիլեան, նիւթ ունենալով «Հայուն զօրաւոր հաւատքը»։ Եղան ալտասանութիւններ, երգ ևն։

Վերջին բանախօսն էր սիրուած հեռատար-բեմախօս Տ. Սիւնիք, որը՝ մօտ երկու ժամ տևող իր շինիչ դասախօսութեամբ, ներկաներու վրայ խորապէս ազդեց և բուռն ծափահարութեան ու դնահատանքի արժանացաւ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամսոյս 13 ի շաբաթ օրուան երեկոյեան, Հ.Ցկի Նահրի Մ.հիւղը կը փարձէ երեկոյթ-հանդէս մը տալ և այդ առթիւ մօտ տասներ հրապարակ կը հանէ։ Երեկոյթը էսկած, երկասանեակ մը ներկայ գտնուող հանդիսականներ բազմաթիւ ստեղծագործներու կողմէ յանկարծ կը պաշարուին ու 18 հոգի։ մէջը ըլլալով երկու կին, ձերբակալուելով ստեղծագործուն կ'առաջնորդուին, կիներէն միւնոյն երեկոյ ազատ կ'արձակուին, իսկ մնացածները յաջորդ օրը խառն դատարանին յանձնուելով յետ քննութեան, ձերբակալուածներէն մէկին 6 հոգի բանտ, մնացածները ազատ կը թողուին։

Այս մասին տակաւին քննութիւններ կը շարունակուին։

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԸ ԵՒ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այժմ Բ. Գոմիսէր Պ. Բօնսօ Դամասկոս կը դտնուի և պիտի զբաղի տեղական ընտրութիւններու կարգադրութեամբ։

Պ. Բօնսօ Դամասկոսի, Համայի, Ղութայի ընտրութիւնները լրացնելէ վերջ, պիտի վերադառնայ Պէյրութ, երբ Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահի ընտրութեան աշխատանքներուն պիտի ձեռնարկուի։

«ԷԼ-ՍԷԵԱՐ» ԿԱԽԱԿԱՅՈՒԱԾ

Պ. Եուսուֆ Եազպէքի խմբագրութեամբ հրատարակու ծ«էլ-Սէեար» թերթը, Բ. Գոմիսէրի հրամանագրով, երկու ամսուան կախումն գտաւ։

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ԾԱՆՐ ԴԷՊՔԵՐ

Մեր թղթակցի տուած տեղեկութեանց համաձայն, Հալէպի մէջ վերջին շաբաթուան ընթացքին միքանի դէպքեր պատահած են։ Այս դէպքերու բուն պատճառը կը նկատուի Ազգայիններու և կառավարականներու միջև տիրող հակամարտութիւնը, զոր երեսփխանական ընտրութենէն ասդին տակաւին կը շարունակուի և օրըստօրէ կիրքերը առելի բորբոքած վիճակ կ'ստանան։ Պատահած դէպքերու ժամանակ, երկու հակառակ կողմերէն եղած են մեռնողներ և վիրաւորեալներ։

ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՑԵՆ

Կիրակի օրը կէսօրէ առաջ ժամը 11.30ին, Հալէպին մէջ յանկարծ խանութները կը գոցուի և ժողովուրդը կ'ոկսի փախչիլ, առանց իր փախուստին պատճառը գիտնալու, իսկ ձէմիլիյէ և Քիրքեպ փողոցէն զէնքի ձայներ կը լսուին օրը մէկ կը գոչէ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՇԱՆԿՀԱՅԻ ՁԱԽՈՂԱԾ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Շանկհայ.— Փոքրիկներն առաջ տեղի ունեցող հանդարտութեանց նման դադար մը կը տիրէ Շանկհայի մէջ, երկու ոսոխ կողմերու միջև։ Երկուստեք կը պատրաստուին այն կատաղի կռուին, որ այսօր պիտի սկսի։ Վուսինկի վրայ դեռ կը ծածանի չինական դրօշակը։ Զինադուլ մը կնքելու համար չինական և ճաբոնական իշխանութեանց միջև սկսած բանակցութիւնները, որոնց կը մասնակցին նաև Միացեալ Նահանգներ, Անգլիա և Ֆրանսա, ձախողեցան։ Չինաստան մերժեց չինական զօրքերը Շանկհայէ 20 մղոն ներս քաշելու ճաբոնական առաջարկը, մինչ Ճաբոն ցիչ հեռաւորութեամբ մը պիտի նահանջէր։

Միւս կողմէ ճաբոնները չեն ուզեր օղ մէկ զիջողութիւն ընել որչափ առեն որ չինացիները չխոստանան թէ ճաբոնական ապրանքներու դէմ սկսուած պայքարին վերջ պիտի տան և Մանչուրիայէն ձեռք պիտի քաշեն։ Ֆրանսական Վալտէք Ռուսսօ յածանաւը դումարտակ մը զօրքերով Հնդկաչինէն հոս հասաւ։ Չինական զօրքերը քանդեցին Վուսինկի փարոսը փարոսը, որով կը դժուարանայ նաւերու երթևեկը։

Սըր Ճոն Սիմոն Ազգաժողովին մէջ Մարգոյն Արեւելքի մասին խօսելով ըսաւ թէ պետութեանց կողմէ Ճաբոնի եղած առաջարկներուն մերժուիլը բոլորովին անպատուաղ չանցաւ։ Շանկհայի մէջ բանակցութիւններ կը կատարուին չէզոք գօտի մը ստեղծելու համար. և յոյս կայ թէ այդ ջանքերը համաձայնութեան մը պիտի յանգին։ Անգլիական կառավարութիւնը, ըսաւ Սըր Ճոն Սիմոն, Շանկհայի մէջ իր ունեցած բովանդակ ազդեցութիւնը Ազգաժողովին արամադրութեան տակ կը դնէ։

ԿԱՆՏԻՆ ՀԱՄԱՐ

Պոմպէյի մէջ 9 տարեկան Հնդիկ տղէկ մը անգլիական խանութի մը առջեւ կեցած՝ կը յայտնէ անցորդներուն որ անգլիական ապրանք չի գնեն։ Տղէկը կը ձերբակալուի և 4 տարի բանտ պահելու վճիռ կ'ստանայ։ Դատաւորը կը յայտնէ մտնուկին թէ՝ եթէ բանտին մէջ խելօք չի մնար՝ ծեծ կուտես։ Փոքրիկը առանց ինքզինքը կորսնցնելու կը պատասխանէ.—

«Հոգս իսկ չէ, ես պատրաստ եմ մեռնիլ Կանտինի համար»։

ԱՌԱՏՈՒԹԵՄՆ ՄԷՋ ՍՈՎ

Թիւրք թերթերը սովոր էին գրել թէ այս տարի բերքը տնքան առատ է որ բերքին ցած գնները շուարեցուցեր է երկրագործները, եւ թէ կառավարութիւնը կը հսկէ գնեբուն վրայ, իսկ այժմ Պոլսոյ նոյն թերթերը կ'իմացնեն թէ թէ սովամահութիւնը Ուրֆայի շրջանին մէջ հազարաւորներ մեռուցեր է և թէ սովը կը շարունակէ կոտորել շատ մը գիւղերու բնակիչները։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Նեկտար Ցովհաննէսեան և զաւակունք Գրիգոր, Հրանդ, Բիւզանդ և Վահրամ կը փնտռեն իրենց ազան և եղբայրը Կիւլապի Ցովհաննէսեանը որ Զորեամէն իր հօրը հետ գաղթած էր 1914-15ին դէպի միջագետք (Գազատ Պասրա)ի շրջանը, որոնցմէ ցարդ ոչէ տեղեկութիւն չ'ունենալով, այժմ իր պարագաները կը փնտռեն զինքը և կը խնդրեն որ այդ շրջաններու մէջ ով որ տեղեակ է անոր կենդանի ըլլալուն և ուր գտնուիլն, հաճին տեղեկացնել, «Լիբանանի խմբագրութեան և կամ Ռումանիա հետեւեալ հասցէին։

Krikor Hovnanian Sos. Grozavesti N. 2 Bucrech

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրեցինք, Ազգերու Ընկերութեան Խորհուրդը իր 28 Յունվարի նիստին մէջ լսեց Հոգատարութեանց Յանձնաժողովին տեղեկագիրը Պ. Մաքէնզովիչը Իրաքի հոգատարութեան վերջ տալուն եւ անոր Ազգերու Ընկերութեան մէջ ընդունուելուն մասին։

«Տէյլի»ի ժընէվի մասնաւոր թղթակիցը այս առթիւ կը գրէ հետեւեալը.—

Որոշումը տրուելէ առաջ, Իտալիոյ ներկայացուցիչը, որ անտարակոյս Սիւրիոյ և անոր ազատագրութեան և ազգաժողովի մէջ ընդունելութեան մասին կը խորհէր, չուշացաւ ընել քանի մը դիտողութիւններ, որոնք ակնյայտօրէն ուղղորած էին հոգատար պետութիւն մը եղող Ֆրանսայի և այդ երկրին միջև կնքուելիք հաւանական հաւանական համաձայնութեան դէմ։ Ան մանաւորապէս ծանրացաւ այն իրողութեան վրայ թէ Իրաքի ազատագրութիւնը բացարձակ բան մըն էր և թէ Ազգաժողովը հարկ է, ամէն անգամ որ առթիւ ներկայանայ, խնամքով քննէ այն երաշխաւորութիւնները, զոր հարկ պիտի ըլլայ պահանջել հոգատարութենէ մը ազատուող երկրէ մը։

Մ. Բոլ Պոնքուր քանի մը վայրկեանի համար Խորհուրդի իր նախագահութեան պաշտօնը թողուց, յանուն Ֆրանսայի խօսելու համար։

Ան զգուշաւոր բառերով երեսն հանեց լիապէս ազատագրուիլը որոշուած Իրաքի և Սիւրիոյ կացութեանց միջև գտնուած նմանութիւնները և այն դժուարութիւնները, զոր երկու հոգատար պետութիւնները ունեցած էին, որ մը անոնց ազատագրութիւնը դլուխ հանելու համար։

Իտալական կառավարութիւնը հասկցուց թէ ինք չէր ուզեր որ Իրաքի ազատագրութեան հարցը նախընթաց մը կազմէ և պնդեց Իրաքի պարագային բացառիկ հանգամանքին վրայ։

Անհրաժեշտ եղաւ որ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը պէտք եղած յստակութեամբ յիշեցնէ թէ Իրաքի ներկայ և Սիւրիոյ հետագայ ազատագրութիւնները երկու դէպքեր են, որոնց հանդէպ միեւնոյն կանոնները պէտք է գործ դրուին։

ԿԱՆՏԻՆ ԿԻՆԸ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ԻՐ ԹԵԹԵՒ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Պոմպէյ.— Մահաթմա Կանտիի կինը, վաթսուն տարեկան փոքրահասակ հնդկուհի մը, որ իր ամուսնոյն մղած ազգային անկախութեան պայքարին մասնակցած ըլլալուն համար ձերբակալուած էր, վեց շաբաթ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

Այս համեմատաբար թեթեւ պատիժը վիրաւորած է իր արժանապատուութիւնը։

«Ինչո՞ւ միայն վեց շաբթուան կը դատապարտէք զիս — պոռացած է Տիկ. Կանտի, զինք դատասրահէն դուրս հանող դատական պաշտօնեայի

Կ'ուզէ՞ք զիս ազատ թողուլ այսքան շուտ, որպէս զի ես դարձեալ իմ հայրենակիցներուս գործունէութեան մասնակցիմ։ Ես հանդիստ պիտի չմնամ, երբոր բանտէն ազատուիմ։ Տուէք ինծի նոյն դատապարտութիւնը, զոր տուիք իմ քոյրերուս։

Դատաւորը միմիայն գլուխը շարժած ու ըսած է՝

— ինչ որ եղաւ, եղած է, չդիմ կրնար փոխել։

Տիկին Կանտի իր հնդիկ Ս. Դիրքն ու ճախարակն առնելով հեռացած է բանտապահին։

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Սինէմա Գոմմոկրացիա մօտերս «Սինէմա էլ Նաբր» անուան տակ պիտի սկսի գործել եւ հեռաֆրֆրական ֆիլմեր պիտի ցերկայացնէ։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ, ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ
«ԼԻԲԱՆԱՆ»Ը

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Չինական կարմիր բանակը կը յառաջանայ

Նանգինգ.— Չինական կարմիր բանակը դէպի Հանֆէու կը յառաջանայ։ Կառավարական զօրքերը եռ քաղաքացաւ ճաբոնական ուժերու ճնշման պատճառաւ եւ Քինկ-Զէու գտնուող Սովիէթական զօրքերը սպառնալիքի տակ են։ Նանգինգի ամերիկեան հպատակները կը պատրաստուին հեռանալ անկէ։

Պերլին.— Սովիէթները մեծամասնակ պգնձէ դրամ ապսպրած են Գերմանիա եւ Ֆրանսա։ Կը կարծուի թէ այս ապսպրանքը կապուցի Վլատիվոստոքի մէջ ռուսական զօրք կենդրոնացնելու որոշման հետ։

Սպանիոյ մէջ

Մատրիտ.— Հանրային ապահովութեան նորէնը իր հրամարակը տուաւ, տիրող անապահովութեան պատճառաւ։

Ցեսադիմական նոր քաղաքական կուսակցութիւն մը եւս կազմուեցաւ որ պիտի պաշտպանէ կրօնը, միապետութիւնը եւ հայրենիքը։

Ծ. Արեւելքի Սովիէթական բանակը

Մոսկուա.— Արեւելքի սովիէթական բանակը 80.000ի պիտի բարձրացուի եւ պիտի զօրացուի օդային ուժերով։ Մ. Սթալինի եւ ընդհանուր հրամանատար Պլիւխէրի տեսակցութենէն յետոյ Մ. Պլիւխէր Վլատիվոստոք մեկնեցաւ։

Չինացիները որոշած են դիմադրել ՃԱԲՈՆՑԻՆԵՐՈՒՆ

Լոնտոն.— Նանգինգէն կը ծանուցանեն թէ չինական կառավարութիւնը պատասխանական հաղորդագրութիւն մը հրատարակելով կը մերժէ չինական նաւահանգիստները զինաթափելու ճաբոնական առաջարկը։ Նանգինգի կառավարութիւնը կը յայտնէ թէ որոշած է մինչեւ վերջին շունչը դիմադրել ճաբոնական յառաջխաղացութեան եւ այն ատեն միայն զէնքը վար դնել, երբ չինական հողը ազատագրուած ըլլայ։

Ճաբոնական նոր յարձակողականը

Շանկհայ.— Համեմատական հանդարտութիւն մը տիրեց մինչեւ այն վայրկեանը, որ նշանակուած զինադուլին ժամը աւարտեցաւ, որմէ վերջ 6 ճաբոնական օդանաւեր սկսան սաստկաբար ռմբակոծել Շաբէյը։ Անհագին պայթիւններէն մինչազգային գօտին կը սարսէր։

Էնվէր փաշան մեռցնողը ԱՂԱԲԷԿՈՎՆ Է ԵՂԵՐ

«Ազգամ» կ'ըսէ թէ Էնվէր փաշան սպաննողը Ազաբէկովն է եղեր, ինչպէս կը բացատրէ Զէկոյի հին պաշտօնեան։ Թղթակցը ըսած է թէ իր գլուխ գործածը կը կազմէ այդ յաջողութիւնը։ Էնվէր փաշա Լենինի հետ յարաբերութեան մէջ էր։ Բայց Էնվէր Թուրքիստան անցնելէ առաջ դաւաճանած էր Սովիէթ Ռուսիոյ։

Ինքը պաշտօն ստանձնած էր գտնելու անոր տեղը և յաջողելով չկատարեալ մը յարձակած է Էնվէր փաշայի վրայ և սուինով սպաննած են զայն։ Ոչ իսկ մէկ գնդակ արձակած է Էնվէր փաշա և մեռած է անձայն։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՓՈՔՐ ՀԱՅՔԻ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

21 Փետրվար կիրակի, կէսօրէ յետոյ ժամը 3ին

Պիտի խօսի ընկ. ՍԻՒՆԻՔ

"ԱԶԳԵՐՈՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿՈՒՐԻԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ,,

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Մուտքը 5 Ս. Դ. ամէնքի համար

ԱԿՈՒՄԲԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիբանանի ՆՈՐԸՆՏԻՐ պատրիարք Վեհ. Տ. Անթուան Արիտան քաղաքս ասուած այցելութեան ժամանակ, հայոց կողմէ ցոյց արուած համակրութիւնը և հայ վարժարաններու աշակերտութեանց ու պաշտօնէից անգնահատելի յարգանքն ու մեծարանքը, Մարոնի ազգիս համար անմոռանալի յիշատակ մը պիտի թողու։

Այսու կուգամ հայոց Առաջնորդարանին, հայ կրօնական դասուն, հայ վարժարաններու տնօրէնութեանց, ուսուցչաց, երկսեռ աշակերտաց և համայն հայութեան (Ճիւնի և Պէյրութ) մեր անկեղծ շնորհակալութիւնները յայտնել։

15-2—32

Կարգադիր Յանձնախումբի
Նախագահ
ԺՕԶԻՆ ՋԷՅԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ռմբակոծութիւնները սկսան

Շանկհայ.— Իբիկուան դէմ գարդ նմանի չտեսնուած ռմբակոծութիւն մը սկսաւ՝ հանդարտ օրուընէ մը ետ: Թնդանօթաձգութիւններ շարունակուեցան ամբողջ երեք ժամ, որմէ ետ ռմբակոծութիւնները դադրեցան դէպի Շանկհայի Իւսթմակոդմը, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ չինացիները սկսած են ետ մղել յարձակողները:

Պէնկալի կառավարիչին դէմ մահափորձ

Կալկաթա.— Երբ Պէնկալի կառավարիչ Մ. Ճէքսըն Կալկաթայի համալսարանին մէջ տրուած հանդիսի մը միջոցին բաց խօսութիւն մը կ'ընէր, հանդիսարանի ուսանողութիւնէն մէկը՝ Նիքա Տավի, նետած ատրճանակով դէպի կառավարիչը խոյացաւ եւ զրպանէն վիճահարուածեան մը հանելով հինգ անգամ անոր վրայ կրակեց: Կառավարիչը ետ քաշուեցաւ եւ գնդակները վրիպեցան: Ոճրագործ ուսանողը հերքակալուեցաւ: Տիկին Ճէքսըն որ հոն ներկայ էր, ամուսնոյն մօտ փութաց, կարծելով որ զարնուած է: Կառավարիչը դէպքէն անմիջապէս վերջ շարունակեց իր ճառը: Կը կարծուի թէ ոճրագործը ենթայ ատենէ ի վեր վիրաւած եւ այդ մահափորձը կատարել: Եւ միեւնոյն կառավարիչը խորհուրդ կուտար ուսանողներուն հանդարտ մնալ եւ մահափորձեր չկատարել: Ձիրգ այդ պահուն աղջիկը ի գործ դրաւ իր մտադրութիւնը:

Քոմիւնիսթներու դէմ

Մոնթէվիտէօ.— Կառավարութիւնը ի նախատեսութիւն քոմիւնիսթ շարժումի մը, կանխազգուշական միջոցներ ձեռք առաւ: Բոլոր կուսակցութիւններն ալ միանալով հակաքոմիւնիսթ ճակատ մը կազմեցին:

Ճարոն նախարար մը սպանուած

Թոքիո.— Նախկին ելեւմտական նախարար Մ. Ինուի, մահափորձի մը հետեւանքով, ծանր կերպով վիրաւորուելով մեռաւ:

Մ. Ինուի, երբ իրիկուան հաղորդական հաւաքոյթի մը կ'երթար, հրազէնի 3 հարուածներ ուղղուեցան իրեն: Ոճրագործը բռնուեցաւ: Սպանութեան շարժառիթը անծանօթ է: Ոճրագործին գործածած ատրճանակը կը պատկանի ֆաշիստական «Սէն Վիշապ» ընկերութեան:

Գերմանիոյ նախագահական ընտրութիւնը

Պերլին 10.— Նախկին գահաժառանգին մ. ջամտութեան վերջ նախկին պատրիոտիկներու ընկերակցութիւնը կամ Պոզպատէ Սաղաւարդի հետեւորդները որոշեցին ուժ տալ Մարէշալ Հինտէնպուրկի նախագահական ընտրութեան: Հաւանական է որ Հիթլէրականները առանձին թեկնածու մը ներկայացնեն, Մ. Ֆրէյլը կամ նոյն ինքն Հիթլէր, որոնց դէմ ընկերվարականները ուժ պիտի տան Մարէշալին: Ըստ որում 5 միլիոն գործաւորներ պիտի քուէարկեն քոմիւնիստ Թաէլմանի ի նպաստ, Մարէշալ Հինտէնպուրկի, առաջին անգամ ընտրութիւնը տարակուսելի կը դառնայ:

Քոմիւնիստ ցոյցեր Աթէնքի մէջ

Աթէնք 10. Երեսփոխանական ժողովի բացումին առթիւ երբ Մ. Վէնիզէլոս բացատրութիւններ կուտար երկրին տնտեսական կացութեան մասին, քոմիւնիստները փողոցին մէջ ցոյցեր կազմակերպեցին.

Կռիւ մը ծագելով ոստիկանութիւնը սնի ուեցաւ կրակել և 25 ձերբակալութիւններ տիրի ունեցան.

Հնդիկները պոյքոթ կը հռչակեն
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Կալկաթա.— Հնդիկ գործարանատէրերուն դէմ պոյքոթը երթալով կը սաստկանայ, բազմաթիւ առեւտրականներ Անգլիոյ մէջ իրենց ըրած պատուիրատուութիւնները ետ առին: Հնդիկ գործարանատէրերուն մտադրած էին 6 գործարաններ հիմնել եւ զանոնց անհրաժեշտ եղած մեքենաները Անգլիոյ ապսպրած էին, անոնք եւս խզեցին իրենց ապսպրանքը: Կառավարութիւնը կամբասանէ զանոնք ըսելով թէ այդպիսի հիմնարկներ կրնան հնդիկ ազգային խորհուրդի հրահանգներուն հետեւիլով:

Շանկհայի ճաբոնցիներուն տրուած հրահանգը

Թոքիո 10.— Շանկհայ գտնուող ճաբոնական զինուորական իշխանութիւնները հրահանգ ուղարկեցին զգուշանալ ոեէ ընդհարում ունենալէ անգլիական, ամերիկեան և ուրիշ զօրքերու հետ, թարմ և չինացի քաղաքային անձինք պաշտպանել և կիներու ու տղոց հանդէպ բարեկամական վերաբերում ցոյց տալ:

Չինաստան դրոշած է ցվերջ պատերազմի
ՃԱԲՈՆՍԿԱՆ ՄԵԾ ԿՈՐՈՒՍՏ

Բարիզ.— Վուսունկի վերջին ռմբակոծման միջոցին ճաբոնցի Չինացիներու սոսկալուր յարձակման դէմ մեծ կորուստներ տուած են: Չինաստանի կառավարութիւնը 180 օդանաւ դրկած է բանակին եւ դրոշած է ցվերջ պատերազմի:

Վու-Սունկ ամրութիւնները դեռ Չինացիներուն ձեռքն են

Շանկհայ,— Օրը լրանալուն Չինացիք կը պահէին միեւնոյն Վու-Սունկ ամրութիւնները եւ չինական ու ճաբոնական զիրքերը Շանկհայի մէջ անփոփոխ են:

Բաց խօսք
ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հաճեցէք «Լիբանան»ի 1931 տարեշրջանէն ձեր պարտքը եղող բաժնեգիրները փութացնել թերթիս Տէր եւ Տնօրէնին Պ. Ժ. Անէմեանի անուան:

1932 նոր շրջանի բաժանորդագրութիւն կանխիկ դրկելու է վերոյիշեալ անունով: Ապառիկ դիմումներ անհետեւանք կը մնան:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռեմ զաւակներս՝ Մարտիրոս և Մկրտիչ Լուսիկեանները: Բնիկ Շապինգարահիսարի (Սուշէհրի) Բիւրք գիւղէն: Առաջինը 23 իսկ երկրորդը 21 տարեկան:

1921—1922 ին Սեբաստիոյ որբերուն հետ տարուած են Սիւրիա: Կը խնդրուի Ազգային մարմիններէ, միութիւններէ և ազգայիններէ որ եթէ ծանօթութիւն ունին կամ ուր ըլլալնին գիտեն, հաճին իմացնել հետեւեալ հասցէին:

Haroutuh Loussiguian
Roumania, Médjidia

ՈՍԿԵՐԻՉ
ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Սուգ Բա'ալ, Հանի-Ոսկերիչներու շուկան

Ամենաընտիր գործ, Ներքաճաշակ, անխարդախ՝ ՊԱՏՐԱՍՏԻ կամ ԱՊՐՍՊՐԱՆՔ կրնաք գտնել ամէն քսակի մատչելի գիներով:

Գնուելիք ընելէ առաջ անպամ մը հանդիպեցէք՝

ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՆԵՐՈՒՆ

Նորաձեւիչ

ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ԿԸ ԿԱՐԷ, ԿԸ ՁԵՒԷ
ԵՒ ԿԸ ՍՈՎՐԵՑՆԷ

Ամենավերջին նորաձեւութեամբ
Պայմանները խիստ մատչելի
Դիմել—Բիւ Ժոխրէտարին, թիւ 1117
Նոր Նամակատան Դիմաց

Սակարան-Պէյրութ

30 Յունուար 1932

Եգիպտ. Թուղթ Ոսկի	445
Անգլիական »	432
Պաղեստինեան »	445
Թրքական »	61
Ամերիկեան Տօլար	127
Իտալական Լիր (100)	660.—
Յունական Տրախմի (100)	160.—
Պանք Օթթոման	130.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	603.—
Ռումանեան »	548.—
Տրանսիլվանական »	478.—
Մէտճիտ Արծաթ	30..

ՎԿԱՅԱԼ

ՏՔԹ, Կ. ՏԷԿԻՐՄԱՆՃԵԱՆ

ԱՏԱՄ ՆԱԲՈՑԻ

Կը դարմանէ ամէն կարգի հիւանդ ակռաներ

Ընդունելութեան ժամերը

Առաւօտները՝ ժամը 8—12
Կէսօրէ վերջ » 2—6

Հասցէ.— Օքէյ Հէլիոքոլի, Պուրնի հրապարակին վրայ:

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ՀՈՂ ԳՆԵԼ
ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

—ooo—

Զափազանց նպաստաւոր պայմաններու տակ, ընդարձակ տարածութեան վրայ, Նահրին անմիջապէս մօտ, Սինիլֆիլ կոչուած տեղը, մասնավաճառով և ուզուած գնով վաճառի է օդասուն դաշտագետին մը:

Դնել ուզողները թող դիմեն հողատէր Պր. Անժէլօ ժիրոքաձին եւ կամ խմբագրութեանս միջոցաւ:

Սահիբէն օգտուեցէք

ԱԶԴ

Ա. Երաժշտութեան ուսուցման համար Ընկերակցութեանս ակումբին (Լիկի շէնքը), մէջ բացուած է դասընթացք մը զեկավարութեամբ, փրոֆ. Համբարձումի Պէրպէրեանի: Դասերը տեղի կ'ունենան, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 7.30–9.00:

Մասնակցութեան պայմաններ

Ինչպէս զեկավարին մաս դասընթացքներուն, նմանապէս ասոր կրնան մասնակցիլ բոլոր փափաքող անդամ և ոչ-անդամները: (որոշեալ թիւը լրանալէն վերջը աշակերտ չընդունուիր):

Բ. Անդամները պէտք է վճարեն ամիսը 15 Ս. Դահեկան, իսկ ոչ-անդամները, 25 Ս. Դահեկան:

Գ. Երեքշաբթի օրերը, պիտի աւանդուի ձայնագրութիւն:

Դ. Երկուշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, գործնական երաժշտութիւն (օրքէսթրա):

Ե. Ընկերակցութեանս ակումբին մէջ երկու ամիսէ ի վեր կը շաբաթուն նաև պիշաբայլին դասընթացքներ տեղաւորուելով նիւթերու շուրջ.

1. Հայերէն, 2. Արաբերէն, 3. Ֆրանսերէն, 4. Թուաբանութիւն:

Գիշերային Վարժարանը բաց է շաբաթուան մէջ չորս օր, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Ուրբաթ, ժամը 7.30–9.00:

Մասնաւորապէս անգրագէտ երիտասարդները կը հրաւիրուին սոր, վելու Հայերէն և հաշուական գիտելիքները, ինչպէս նաև շուկայի գործերով զբաղող արհեստաւորները, գործաւոր և առեւտրականներու կը յանձնարարուի օգտուիլ Արաբերէնի և Ֆրանսերէնի ուսուցումէն:

Նոր Մարաշի մէջ ևս բացած ենք Գիշերային Վարժարան մը Ս. Քառասուն Մանկաց եկեղեցւոյ վարժարանին մէջ. Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան շաբաթը 3 օր, Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի, և Ուրբաթ օրերը:

Ա. Ընկերակցութիւնս ունի նաև 300 աթոռներ պարունակող սրահ մը որ օժտուած է էլեկտրական լոյսով և շքեղ բեմով մը, զոր կրնանք վարձուտալ հարսանեկան և այլ հաւաքոյթներու, նպաստաւոր պայմաններով: Մանրամասնութիւնները հարցնել տեղւոյն վրայ: (Լիկի շէնքը, հանրակառքի ընկերութեան կից, ծովեզերքը).

Բ. Հայերէն եւ Անգլիերէն լեզուներով մեքենագրական (տաքիլօ) աշխատանքներ կ'ստանձնենք որոշ պայմաններով:

9 Յունվար 1932

Քարտուղարութիւն
Մ. Ա. Ընկերակցութեան Պէյրութի
Մասնաճիւղի (Կնիք)

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ - ԶԱՀԼԷ

ՀԱՍԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՆԴՈԿ ԶԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

Օդասուն Սենեակներ — Համեղ ճաշ — Մաքուր սպասարկութիւն:

Նախկին տեղէս զատ, ուրիշ վերնայարկ տեղ մըն ալ վարձած եմ:
Տալս վարձել ուզողներուն կը տրուի ամէն դիւրութիւն:
Կը գտնեմ հնաբանական ձեռագիրներ և հնութիւններ:

Տէր եւ Տնօրէն Ց. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ՇԷՆՔ

Անգր-Նահրին մօտ, Կամուրջի հիւսիսային կողմը, մեծ պողոտայով եզրուն, բոլորովին նոր, էֆէմ մը ունեցող, գիւրամատչելի պայմաններով վարձու կը տրուի:

Դիմեցէք պարոնայ Ճէօրճ եւ Ճէրիս Նուսրմի գրասենեակը, Պէյէվիի էնֆրն մէջ Պանք տը Սիրիի կից եւ կամ փոստարկղ թիւ 182:

Ծանօթ.— Հող գնել ուզողները եւս դիմեն վերոյիշեալ հասցէին, որոնց հարկ եղած դիւրութիւնները պիտի ընծայուին:

ԵՐԿԱԳՈՐԾՆԵԼՈՒՆ

Sulfate D'Ammoniaque -Superphosphate potasse.

Գեղնախնձորի, Վարունկի, եւ այլ երկրագործներու յատուկ տունկերու՝ եւ բաղջարեղէնի բոլոր տեսակի հունտերու հայթայթման համար դիմել միմիայն՝

ՆԱԻՄ ՍԱ'ԱՏԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հասցէ.— Պանքթ Տը Սիրի է տալ Կրանտ Լիպանին կից, Պէյէվի էֆէնտի:

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՈՒՆ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Առեւտրական Թուղթեր – Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ – Ցուցագիրներ (Étiquettes) Յայտարարութիւններ, Տոմսեր, Հրաւիրագրեր եւայլն, եւայլն:

ԳԳԻՐՈՅԱԿԱՆ ԳԻՆՈՅԹԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարթեր, վիճակագրեր եւայլն:

Տուփեր

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԿՕՇԻԿԻ, ԳԼԽԱՐԿԻ, ՇԱՊԻԿԻ, ՀԱՐՈՒՆԹՅՈՒՆ եւն

Կ'ուզուիր ապսպրանք ամէն տեղերէ

Մաքրութիւն, Ճաշակ, Ճշտապահութիւն, եւ ժամչելի գին,

Դիմել ալիբանանի հասցէին

Գործածեցէք

Եգիպտեան Եղբարց Առաջապահական, խնամքով պատրաստուած և դիւրագին սիկարէթները, որոնք ծխուած են անմրցելի առաւելութիւններով: Դամասկոսի միակ Հայկական Սիկարէթի Գործարանը ճկատարելապէս գոհացուցած կ'ուզայ ծխողներու պահանջին:

ԴԻՄԱՑԷ'Ք, ԵՂԵՆԻՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԱՐԹ-ԷԼ-ՋԷԷՆ թիւ 2 Դամասկոս